प्रशारण तथा वितरण गरिएको जुम्माको खुत्बा

मिति: ३ सफर १४४८ हिजरी (तदनुसार १७ जुलाई २०२६ ईस्वी)

र फिजुलखर्ची नगर

सबै प्रशंसा अल्लाहकै लागि हो, जो सम्पूर्ण ब्रह्माण्डका पालनकर्ता हुनुहुन्छ। उहाँले न्यायको आदेश दिनुभएको छ, सन्तुलित रहनेहरूको प्रशंसा गर्नुभएको छ, फिजुलखर्ची (अतिशयता) गर्नबाट रोक्नुभएको छ, र अपव्यय गर्नेहरूको निन्दा गर्नुभएको छ। साथै, उहाँले अपव्ययीहरूलाई शैतानका भाइहरू भन्नुभएको छ।

म गवाही दिन्छु कि अल्लाहबाहेक कुनै सत्य पूज्य छैन। उहाँ एक्लै हुनुहुन्छ, उहाँको कुनै साझेदार छैन। उहाँले आफ्नो स्पष्ट किताब (कुरआन) मा भन्नुभएको छः

﴿وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾

"र फिजुलखर्ची नगर; निश्चय नै अल्लाह फिजुलखर्ची गर्नेहरूलाई मन पराउनुहुन्न।"[सूरह अल-आराफ: ३१]

र म गवाही दिन्छु कि हाम्रा पैगम्बर मुहम्मद (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) उहाँका सेवक तथा विश्वसनीय सन्देशवाहक हुनुहुन्छ, र सम्पूर्ण नबी तथा रसूलहरूमध्ये सर्वश्रेष्ठ हुनुहुन्छ। अल्लाहको कृपा र शान्ति उहाँमाथि, उहाँका पवित्र परिवारजनमाथि, उहाँका आदरणीय सहाबाहरू (साथीहरू) माथि, तथा न्यायको दिनसम्म उनीहरूको उत्तम रूपमा अनुसरण गर्ने सबैमाथि रहोस्।

अम्मा बा'द:

हे अल्लाहका सेवकहरू! म तपाईंहरूलाई र स्वयं आफूलाई अल्लाहको डर (तकवा) अपनाउन उपदेश दिन्छु। निश्चय नै तकवा सफलताको मार्ग हो, भलाइको आधार हो, र सुधार तथा मुक्ति प्राप्त गर्ने माध्यम हो। अल्लाह तआलाले भन्नुभएको छः

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾

"हे ईमानवालाहरू! अल्लाहसँग डराओ, र प्रत्येक व्यक्तिले हेरोस् कि उसले भोलिका दिन (आखिरत) का लागि के अगाडि पठाएको छ। अल्लाहसँग डराइरहो, किनभने निश्चय नै अल्लाह तिमीहरूले गर्ने सबै कर्मका बारेमा पूर्ण रूपमा जानकार हुनुहुन्छ।"[सूरह अल-हश्र: १८]

हे मुस्लिम समुदाय! तपाईंहरूको यो महान् धर्म आफ्नो सन्तुलित र सीधा मार्गका कारण विशिष्ट छ। यो धर्म घृणित फिजुलखर्ची (अतिशयता) र हानिकारक कञ्जुस्याइँको बीचको मध्यम मार्ग हो। यसले जीवनका हरेक क्षेत्रमा सन्तुलन कायम राख्न आह्वान गर्दछ र प्रत्येक मामिलामा मध्यमता अपनाउन प्रेरित गर्दछ, जहाँ न अतिवाद (सीमा नाघ्ने प्रवृत्ति) छ, न त लापरबाही वा कमी गर्ने प्रवृत्ति।

अल्लाह सुब्हानहू व तआलाले भन्नुभएको छः

﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا﴾

"आफ्नो हातलाई आफ्नो घाँटीमा बाँधेर नराख (अर्थात् कञ्जुस नबन), र त्यसलाई पूर्ण रूपमा पनि नफैलाऊ (अर्थात् फिजुलखर्ची नगर), नत्र तिमी निन्दित र रित्तो भएर बस्नुपर्नेछ।"[सूरह अल-इस्रा: २९]

« وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كُلُوا، وَاشْرَبُوا، وَتَصَدَّقُوا، وَالْبَسُوا، مَا لَمْ يُخَالِطْهُ إِسْرَافٌ أَوْ مَخِيلَةٌ» [أَخْرَجَهُ ابْنُ مَاجَهْ، وَحَسَّنَهُ الْأَلْبَانِيُّ]

अब्दुल्लाह बिन अम्र (रदियल्लाहु अन्हुमा) बाट वर्णित छ कि उहाँले भन्नुभयो: अल्लाहका रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले भन्नुभयो:**"खाऊ, पिऊ, सदका (दान) गर, र पहिरन लगाऊ, जबसम्म त्यसमा फिजुलखर्ची वा घमण्ड समावेश हुँदैन।"**इब्न अल-कय्यिम (रहिमहुल्लाह) ले फिजुलखर्चीको सीमाबारे भन्नुभएको छः

"यी सबै कुराको मापदण्ड न्याय (सन्तुलन) हो। यसको अर्थ अति र कमी—यी दुई किनारबीचको मध्यम मार्ग अपनाउनु हो। यही मार्गमा संसार र आखिरत दुवैको भलाइको आधार रहेको छ।"

फिजुलखर्ची एउटा यस्तो सामाजिक रोग हो, जसले समाजलाई क्षति पुऱ्याउँछ, धन–सम्पत्तिको विनाश गर्छ, र विभिन्न संकट तथा सजायहरू निम्त्याउँछ। यो भ्रम र मार्गभ्रष्टताको एउटा रूप हो। फिजुलखर्ची गर्नेहरूलाई सर्वोच्च अल्लाहले आफ्नो क्रोधको चेतावनी दिनुभएको छ। अल्लाह तआलाले भन्नुभएको छः

وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ {غافر: 43]

(र यो कि फिजुलखर्ची गर्नेहरू नै नर्कबासी हुन्।)

अल्लाहका सेवकहरू: हाम्रो दैनिक जीवनमा फिजुलखर्ची र बर्बादीका धेरै रूपहरू छन्, र यस्ता लक्षणहरू छन् जसलाई बुद्धिमान र समझदार व्यक्तिहरूले अस्वीकार गर्छन्। यी लक्षणहरूमध्ये सबैभन्दा प्रमुख हुन्: खानपिनमा फिजुलखर्ची गर्नु, विशेष गरी भोजभतेर र उत्सवहरूमा। खाना र पेय शरीरको ऊर्जा हो, तर यदि यो आवश्यकताको सीमाभन्दा बढी भयो भने यो रोग र व्याधिको कारण बन्छ, जसबाट व्यक्ति आलस्य, अपच र रोगहरूको शिकार हुन्छ।

الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «مَا مَلَأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أُكُلَاتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ، فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ، وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ، وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ». [أَخْرَجَهُ التِّرْمِذِيُّ، وَصَحَّحَهُ الْأَلْبَانِيُّ].

मिकदाम बिन मा'दी करिब (रदियल्लाहु अन्हु) बाट वर्णित छ कि उहाँले भन्नुभयो: मैले अल्लाहका रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) लाई यसो भन्नुभएको सुनेको छु:

"मानिसले आफ्नो पेटभन्दा खराब कुनै भाँडो कहिल्यै भरेको छैन। आदमका सन्तान (मानिस) का लागि उसको ढाड सीधा राख्न केही गाँस नै पर्याप्त हुन्छ। तर यदि आवश्यक नै परेमा, उसको पेटको एक तिहाइ भाग खानाका लागि, एक तिहाइ पेयका लागि, र एक तिहाइ सास फेर्नका लागि हुनुपर्छ।"

हे इस्लामका दाजुभाइहरू! फिजुलखर्चीको अर्को रूप महँगा र विलासी लुगाहरू अनावश्यक रूपमा खरिद गरेर दराजहरू भरिराख्नु हो। यस्तो कार्य प्रायः देखावटी, प्रतिस्पर्धा र अरूको देखासिकी गर्ने प्रवृत्तिका कारण गरिन्छ। यो प्रवृत्ति विशेष गरी भोजभतेर, महिलाहरूको जमघट तथा विवाह समारोहहरूमा स्पष्ट रूपमा देखिन्छ। महँगा र विलासी लुगाहरूमा अत्यधिक खर्च गरिन्छ, जबकि तीमध्ये धेरैजसो लुगाहरू सायद एकपटक मात्र प्रयोग गरिन्छ। यो यस्तो फिजुलखर्ची हो, जसको कुनै सीमा छैन; यस्तो चलन हो, जसको कुनै उचित आधार छैन; र यस्तो देखावटी हो, जसका लागि अल्लाहले कुनै प्रमाण अवतरण गर्नुभएको छैन।

फिजुलखर्चीको अर्को रूप धनलाई निरर्थक तथा अनुपयोगी कुराहरूमा खर्च गर्नु हो। यसको सुरुवात अनावश्यक विलासिताका वस्तुहरूबाट हुन्छ र अन्त्य निषेधित तथा विनाशकारी कार्यहरूमा पुग्छ। इमाम मालिक (रहिमहुल्लाह) ले फिजुलखर्चीको व्याख्या गर्दै भन्नुभएको छ:

"धनलाई त्यसको उचित अधिकारबाट हटाएर अनुचित स्थानमा खर्च गर्नु नै फिजुलखर्ची हो।"

जब कुनै मुस्लिममा सामान किन्ने तीव्र चाहना हाबी हुन्छ र उसले आफ्ना इच्छाहरूमाथि नियन्त्रण गुमाउँछ, तब त्यसले उसलाई र उसको परिवारलाई आर्थिक संकट तथा कठिनाइमा पार्छ। कतिपय अवस्थामा उसले यति धेरै ऋणको भार बोक्नुपर्छ कि त्यसले उसको जीवनको शान्ति हराउँछ र उसलाई ऋण तिर्ने चिन्तामा निरन्तर बाँधेर राख्छ।

हे आदरणीय ईमानवाला दाजुभाइहरू! फिजुलखर्ची र अपव्ययको अर्को रूप पानी, बिजुली तथा आधुनिक सञ्चारका साधनहरूको प्रयोगमा आवश्यक सीमाभन्दा बढी खर्च गर्नु हो। यी स्रोतहरूको दुरुपयोग घरहरू, सार्वजनिक स्थलहरू तथा विभिन्न संस्थाहरूमा स्पष्ट रूपमा देख्न सकिन्छ। गाडी धुँदा अत्यधिक पानी प्रयोग गर्नु, बगैंचा तथा खेतीपातीमा आवश्यकताभन्दा बढी सिँचाइ गर्नु, र पानी चुहिने समस्यालाई बेवास्ता गर्नु—यी सबैले यस विषयप्रतिको कमजोर चेतना र जिम्मेवारीबोधलाई दर्साउँछन्।

त्यसैगरी, दिनको उज्यालोमा अनावश्यक रूपमा बत्ती बालिराख्नु, आवश्यकता नभएको बेला विद्युतीय उपकरणहरू चलाइराख्नु, तथा बिजुलीको दुरुपयोग गर्नुले समाजलाई अनावश्यक कठिनाइ र संकटतर्फ धकेल्न सक्छ। यदि मानिसहरूले आफ्ना व्यवहारलाई नियन्त्रणमा राखेका भए र आफ्ना आवश्यकताहरूको सही मूल्याङ्कन गरेका भए, यस्ता समस्याहरू उत्पन्न हुने थिएनन्।

हे अल्लाहका सेवकहरू! यस विषयमा तपाईंहरूले अल्लाहका रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) को आदर्श जीवनबाट शिक्षा लिन सक्नुहुन्छ। उहाँको समयमा मदिना प्रशस्त पानी, बगैंचा र खेतीपाती भएको सहर थियो। तैपनि उहाँ (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) केवल एक **'साअ'** (करिब ३ लिटर) पानीले गुस्ल गर्नुहुन्थ्यो र एक **'मुद्द'** (करिब ७५० मिलिलिटर) पानीले वुजू गर्नुहुन्थ्यो। यसले इस्लामले पर्याप्त स्रोत उपलब्ध हुँदा पनि संयम, मितव्ययिता र सन्तुलित जीवनशैली अपनाउन दिएको शिक्षालाई स्पष्ट रूपमा देखाउँछ।

«وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: جَاءَ أَعْرَابِيٌّ فَسَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْوُضُوءِ، فَأَرَاهُ ثَلَاثًا ثَلَاثًا، ثُمَّ قَالَ: «هَذَا الْوُضُوءُ، فَمَنْ زَادَ عَلَى هَذَا فَقَدْ أَسَاءَ، أَوْ تَعَدَّى، أَوْ ظَلَمَ» [أَخْرَجَهُ ابْنُ مَاجَهْ، وَحَسَّنَهُ الْأَلْبَانِيُّ]

अब्दुल्लाह बिन अम्र (रदियल्लाहु अन्हुमा) बाट वर्णित छ कि उहाँले भन्नुभयोः एक जना देहाती अरब अल्लाहका रसूल (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) कहाँ आएर वुजूको तरिकाबारे सोधे। तब पैगम्बर (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले उहाँलाई प्रत्येक अङ्ग तीन–तीन पटक धोएर वुजू गरेर देखाउनुभयो। त्यसपछि उहाँले भन्नुभयोः

"यही वुजू हो। जसले यसमा थप गऱ्यो, उसले सीमा नाघ्यो, गल्ती गऱ्यो र अन्याय गऱ्यो।"

यदि इबादत (उपासना) जस्तो महान् कार्यमा पनि पैगम्बर (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले फिजुलखर्ची र सीमा नाघ्नबाट रोक्नुभएको छ भने, इबादतबाहेकका सांसारिक कार्यहरूमा हाम्रो अवस्था कस्तो हुनुपर्छ?

हे इस्लामका दाजुभाइहरू! पानी र बिजुलीको बचत गर्नु धार्मिक तथा नैतिक दुवै दृष्टिले हाम्रो कर्तव्य हो। पानी अल्लाहको महान् नेमत हो, जसबाट हामी पिउँछौँ, पवित्रता हासिल गर्छौँ, र आफ्ना बालीनाली तथा पशुहरूलाई पनि सिञ्चित तथा पान गराउँछौँ। पैगम्बर (सल्लल्लाहु अलैहि वसल्लम) ले बगिरहेको नदीको किनारमा भए पनि पानीको फिजुलखर्ची गर्न निषेध गर्नुभएको छ। त्यसैले आवश्यकता नभएको बेला धाराहरू बन्द गर्नुहोस्, पानी चुहिने स्थानहरू तुरुन्त मर्मत गर्नुहोस्, र वुजू वा गुस्ल गर्दा आवश्यकताभन्दा बढी पानी प्रयोग नगर्नुहोस्।

त्यसैगरी, बिजुली पनि अल्लाहको एउटा महान् नेमत हो, जसले हाम्रो जीवनलाई सहज, सुरक्षित र उज्यालो बनाएको छ। त्यसैले कोठा वा कुनै स्थान छोड्दा बत्ती तथा विद्युतीय उपकरणहरू बन्द गर्ने बानी बसाल्नुहोस्। ऊर्जा बचत गर्ने बत्ती तथा उपकरणहरूको प्रयोग गर्नुहोस्, र वातानुकूलन (एसी) को अनावश्यक वा अत्यधिक प्रयोगबाट बच्नुहोस्। यसो गर्दा धनको बचत हुन्छ, पारिवारिक बजेटमा राहत मिल्छ, राज्यमाथिको आर्थिक भार कम हुन्छ, र अल्लाहको यो नेमत दीर्घकालसम्म सुरक्षित रहन्छ।

अल्लाह जल्ल जलालुहूले भन्नुभएको छः

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا [الفرقان: 67]

(र तिनीहरू जब खर्च गर्छन्, न त फिजुलखर्ची गर्छन् र न त कञ्जुस्याइँ नै गर्छन्, बरु तिनीहरूको खर्च यी दुईको बीचमा सन्तुलित हुन्छ।)

अल्लाहले मलाई र तपाईंहरूलाई महान कुरआनमा बरकत दिऊन्, र यसमा भएका आयतहरू र बुद्धिमत्तापूर्ण उपदेशहरूबाट मलाई र तपाईंहरूलाई लाभान्वित गरून्। म आफ्नो यो कुरा भन्दै अल्लाहसँग मेरो र तपाईंहरूको हरेक पापको लागि क्षमा याचना गर्दछु र उहाँतर्फ फर्कन्छु। तसर्थ उहाँसँग क्षमा माग्नुहोस् र उहाँतर्फ तौबा गर्नुहोस्; निश्चय नै उहाँ बडो क्षमाशील र दयावान हुनुहुन्छ।

दोस्रो खुत्बा

सबै प्रशंसा अल्लाहका लागि हो, र म गवाही दिन्छु कि अल्लाह बाहेक कोही सत्य पूज्य छैन, र म गवाही दिन्छु कि हाम्रा पैगम्बर मुहम्मद उहाँका सेवक, रसूल र चुनिएका सन्देशवाहक हुनुहुन्छ। अल्लाहको कृपा र शान्ति उहाँमाथि, उहाँका परिवारजनमाथि, उहाँका साथीहरू र उहाँलाई प्रेम गर्ने सबैमाथि रहोस्।

अम्मा बाद: हे ईमानका दाजुभाइहरू! अल्लाहसँग डराउनुहोस्, र भलाई तथा परोपकार गर्नेहरूमध्ये बन्नुहोस्। फिजुलखर्ची र सीमा नाघ्ने बाटोबाट बच्नुहोस्, किनभने यसको परिणाम असफलता र घाटा मात्र हो। अल्लाह सुब्हानहू भन्नुहुन्छ:

يَاعِبَادِ فَاتَّقُونِ [الزمر: 16]

"(हे मेरा सेवकहरू! मसँग डराओ।)"

हे अल्लाहका सेवकहरू! इतिहासले यस्ता धेरै समृद्ध समाजहरूको कथा बताउँछ, जसलाई निष्ठावान्, परिश्रमी र दूरदर्शी मानिसहरूले निर्माण गरेका थिए। उनीहरूले उचित योजना र आवश्यक सुविधासहित ती समाजहरूको विकास गरे। कृषि, उद्योग, व्यापार तथा अन्य आर्थिक गतिविधिहरूलाई सुदृढ बनाउँदै उनीहरूले आफ्नो समाजलाई समृद्ध र स्थिर बनाए।

तर पछि त्यस्ता उत्तराधिकारीहरू आए, जो फिजुलखर्ची, विलासिता र भोगविलासमा डुब्न थाले। उनीहरूले आफ्ना इच्छाहरूलाई नियन्त्रणविहीन रूपमा पछ्याए, यहाँसम्म कि आफ्ना पुर्खाहरूले परिश्रमपूर्वक निर्माण गरी उनीहरूलाई जिम्मा लगाएका सम्पत्ति र उपलब्धिहरूलाई पनि नष्ट गरे। परिणामस्वरूप ती समाजहरू पतन भए, र उनीहरूका सन्तानहरूले गरिबी, कठिनाइ र विस्थापनको पीडा भोग्नुपर्‍यो।

यसको एउटा प्रसिद्ध उदाहरण सेभिल (इशबिलिया) का शासक **अल-मुअ्तमिद बिन अब्बाद** हुन्। उनी अत्यन्त विलासी जीवन बिताउँथे। उनले सुख–सुविधा र भोगविलासमा यति धेरै अति गरे कि अन्ततः घमण्ड र फिजुलखर्चीमा डुब्न पुगे।

एक दिन उनकी श्रीमतीले दरबारबाहिर गरिब महिलाहरूलाई पानी बेच्दै र हिलोमा हिँड्दै गरेको देखिन्। त्यसपछि उनले र उनका छोरीहरूले पनि उनीहरूजस्तै हिलोमा हिँड्ने इच्छा व्यक्त गरे। अल-मुअ्तमिदले यो इच्छा पनि पूरा गर्न खोजे, तर अत्यन्त विलासी तरिकाले। उनले अम्बर, कस्तुरी र कपुर मगाउन आदेश दिए। ती सामग्रीलाई गुलाबजलमा मिसाइयो र त्यसमा केही केशर हालियो, ताकि त्यो हिलोजस्तै देखियोस्। त्यसपछि त्यो मिश्रण दरबारको आँगनमा फैलाइयो, ताकि उनकी श्रीमती र छोरीहरूले त्यसमा हिँड्न सकून्।

यो विलासिता र फिजुलखर्चीको एउटा यस्तो उदाहरण हो, जसलाई इतिहासले सुरक्षित राखेको छ, ताकि समृद्धि र ऐश्वर्य प्राप्त गर्नेहरूका लागि यो एउटा चेतावनी र शिक्षा बनोस्।

तर अन्ततः अल-मुअ्तमिदको शासनको पतन भयो। उनलाई सेभिलबाट निर्वासित गरियो र मोरक्कोको **अघमात** मा कैद गरियो। उनको सम्पूर्ण सम्पत्ति जफत गरियो। त्यसपछि एक ईदको दिन उनका छोरीहरू पुराना र च्यातिएका लुगाहरू लगाएर उनलाई भेट्न आए। आफ्नी छोरीहरू र आफ्नो परिवारको यस्तो दयनीय अवस्था देखेर उनको हृदय पीडाले भरियो। त्यस बेला उनले आफूलाई सम्बोधन गर्दै यी मार्मिक पङ्क्तिहरू पढे:

فِيمَا مَضَى كُنْتَ بِالْأَعْيَادِ مَسْرُورًا   فَسَاءَكَ الْعِيدُ فِي أَغْمَاتَ مَأْسُورًا

تَرَى بَنَاتِكَ فِي الْأَطْمَارِ جَائِعَـــــــةً   يَـــغْزِلْنَ لِلنَّاسِ مَا يَمْلِكْنَ قِطْمِيرًا

يَطَأْنَ فِي الطِّينِ وَالْأَقْدَامُ حَافِيَـــــةٌ   كَـــأَنَّهَا لَمْ تَطَأْ مِسْكًا وَكَافُـــورًا

مَنْ بَاتَ بَعْدَكَ فِي مُلْكٍ يُسَرُّ بِـــهِ   فَإِنَّـــمَا بَـــاتَ بِالْأَحْلَامِ مَغْرُورًا

"विगतमा तिमी ईदका दिनहरूमा आनन्दित हुन्थ्यौ, तर आज अघमातमा बन्दी बनेपछि यही ईदले तिमीलाई दुःखी बनाएको छ।

तिमी आफ्ना छोरीहरूलाई च्यातिएका लुगाहरूमा, भोकभोकै, मानिसहरूका लागि धागो कात्दै गरेको देख्छौ, जबकि उनीहरूसँग एउटा सानो खजूरको बोक्राजति पनि सम्पत्ति बाँकी छैन।

उनीहरू आज हिलोमा नाङ्गा खुट्टाले हिँडिरहेका छन्, मानौँ उनीहरूले कहिल्यै कस्तुरी र कपुरमाथि खुट्टा टेकेका नै थिएनन्।

तिम्रो यो अवस्थापछि पनि जो आफ्नो राज्य र वैभवमा रमाएर रात बिताउँछ, ऊ वास्तवमै क्षणिक सपना र भ्रममा बाँचेको व्यक्ति हो।"

हे अल्लाह! हामीलाई फिजुलखर्ची र अपव्ययबाट जोगाउनुहोस्। हाम्रा अङ्गहरू, हाम्रा कर्महरू र हाम्रो धनसम्पत्तिलाई गल्ती, पाप तथा कमीकमजोरीबाट सुरक्षित राख्नुहोस्। हामीमाथि आफ्नो नेमत (अनुग्रह) सधैँ कायम राख्नुहोस्, र हामीलाई आफ्नो क्रोध तथा सजायबाट बचाउनुहोस्, हे सम्पूर्ण ब्रह्माण्डका पालनकर्ता!

हे अल्लाह! सम्पूर्ण मुस्लिम पुरुष र मुस्लिम महिलाहरूलाई क्षमा गर्नुहोस्, चाहे उनीहरू जीवित हुन् वा दिवंगत। **हे हाम्रा पालनकर्ता!** हामीबाट संकट, महामारी, कष्ट र कठिनाइहरू हटाइदिनुहोस्। हामीमाथि आफ्ना नेमतहरू सधैँ कायम राख्नुहोस् र हामीलाई आफ्ना सजायहरूबाट सुरक्षित राख्नुहोस्।

हे अल्लाह! हाम्रा आत्माहरूलाई पवित्र बनाउनुहोस्। तपाईं नै तिनीहरूलाई सबैभन्दा उत्तम रूपमा पवित्र पार्ने हुनुहुन्छ। **हे हाम्रा पालनकर्ता!** हामीलाई यस संसारमा पनि भलाइ प्रदान गर्नुहोस्, आखिरत (परलोक) मा पनि भलाइ प्रदान गर्नुहोस्, र हामीलाई नर्कको आगोको सजायबाट बचाउनुहोस्।

हे अल्लाह! हाम्रा अमिर र उहाँका युवराज (क्राउन प्रिन्स) लाई तपाईंलाई प्रिय र प्रसन्न पार्ने कार्यहरू गर्ने तौफीक प्रदान गर्नुहोस्। उनीहरूलाई भलाइ, न्याय र तकवा (धर्मपरायणता) तर्फ मार्गदर्शन गर्नुहोस्। हाम्रो देशलाई शान्त, सुरक्षित, समृद्ध र सम्पन्न बनाइराख्नुहोस्, र सम्पूर्ण मुस्लिम देशहरूलाई पनि शान्ति, सुरक्षा र समृद्धि प्रदान गर्नुहोस्।

जुमाको प्रार्थनाका लागि आदर्श खुत्बा तयार गर्ने समिति